

Internetconsultatie betreffende de regeling verhittingsapparaten en neutrale sigaret

DEEL I – REACTIE OP DE CONSULTATIEVRAAG

Elektronische verhittingsapparaten voor tabak of tabaksproducten

Wij – 35 organisaties die zich inzetten voor het laten opgroeien van een Rookvrije Generatie (zie Deel II) – zijn grote voorstanders van het reguleren van elektronische apparaten die worden gebruikt voor het verhitten van tabak. Deze maatregel is onderdeel van de brede aanpak¹ die nodig is om tot een Rookvrije Generatie te komen. Wij steunen daarom de voorgestelde wijziging van de Tabaks- en Rookwarenregeling om regels die al gelden voor e-sigaretten ook in te stellen voor elektronische verhittingsapparaten.

Wij vinden dat ieder kind het recht heeft om rookvrij op te groeien. Dat betekent vrij van blootstelling aan en het gebruik van alle tabaks- en aanverwante producten, waaronder **verhitte tabak**. Net als andere tabaks- en aanverwante producten brengt verhitte tabak gezondheidsrisico's met zich mee. Uit onderzoek van het RIVM blijkt dat in de emissies van de tabaksstick HEETS² stoffen aanwezig zijn die schadelijk zijn voor de gezondheid, waaronder bekende kankerverwekkende stoffen uit tabaksrook.³ De emissies van de onderzochte tabakssticks bevatten daarnaast evenveel nicotine als andere soorten tabak en zijn daarmee net zo verslavend.⁴ **Wij willen kinderen beschermen tegen deze schadelijke en verslavende producten.**

Om kinderen te beschermen tegen verhitte tabak, is het belangrijk dat de relevante maatregelen die nu al gelden voor de tabak zelf, ook gaan gelden voor de elektronische apparaten waarmee de tabak wordt verhit. Dit om te **voorkomen dat kinderen worden verleid** tot het gebruiken van de apparaten.

We steunen de voorgestelde wijzigingen in de regeling omdat aansluiting is gezocht bij de regels die al gelden voor elektronische sigaretten.

Neutraal uiterlijk sigaret

Wij – 35 organisaties die zich inzetten voor het laten opgroeien van een Rookvrije Generatie (zie Deel II) – zijn grote voorstanders van het stellen van eisen aan het uiterlijk van sigaretten. Ook deze maatregel uit het Nationaal Preventieakkoord is een belangrijke bouwsteen voor een Rookvrije Generatie. We vinden het noodzakelijk om ook uit te sluiten dat merknaam en merkvariant op de sigaret vermeld kan worden. We voorzien namelijk dat tabaksfabrikanten zullen proberen hun producten daarmee toch te onderscheiden. Deze regulering wordt ook door de WHO aanbevolen.

Vanaf 1 oktober 2020 dienen sigaretten en shag in Nederland verpakt te worden in een standaardverpakking. Hoewel dit een belangrijke stap is op weg naar een Rookvrije Generatie, weten we dat de tabaksindustrie op zoek blijft gaan naar de **grenzen van wet- en regelgeving**, om tabaksproducten zo

¹ Deze brede aanpak is gebaseerd op het internationale WHO-Kaderverdrag inzake tabaksontmoediging (FCTC).

² Deze tabaksstick, ook wel HeatStick genoemd, is door Philip Morris gemaakt voor gebruik met verhittingsapparaat IQOS.

³ Hoe schadelijk verhitte tabak precies is, is nog niet vast te stellen. Veel tabak-gerelateerde ziekten ontstaan pas na langere tijd. Een lagere hoeveelheid stoffen in de emissies van verhitte tabak dan in een tabakssigaret betekent niet dat het product evenredig minder schadelijk is. Zie voor meer informatie: RIVM (2018), *Nieuwsoortige tabaksproducten die worden verhit*.

⁴ "Bij verhitte tabak blijkt de manier van roken en de temperatuur geen invloed te hebben op de hoeveelheid nicotine in de emissie. Bij een gelijk aantal trekjes is de hoeveelheid nicotine in de emissies hetzelfde bij diverse soorten tabak en bij de verschillende manieren van roken.", zie RIVM (2018), *Nieuwsoortige tabaksproducten die worden verhit*, p. 3.

aantrekkelijk mogelijk te maken voor met name jongeren. Door het stellen van eisen aan het uiterlijk van sigaretten kan worden voorkomen dat de tabaksindustrie haar aandacht verlegt van het aantrekkelijk maken van de verpakkingen van sigaretten naar het aantrekkelijk of opvallend maken van het uiterlijk van de sigaret zelf. Wij zijn daarom een **groot voorstander** van het stellen van **eisen aan het uiterlijk van sigaretten**.

Niet alleen de verpakking van tabaksproducten, ook het uiterlijk van sigaretten kan belangrijke eigenschappen bevatten die (specifieke groepen van) rokers kunnen aanspreken. **Wetenschappelijk onderzoek** toont aan dat er een relatie bestaat tussen het uiterlijk van sigaretten en de aantrekkelijkheid ervan. Gezondheidswaarschuwingen op sigaretten, een afstotende kleur en een langer en breder formaat van sigaretten kunnen ervoor zorgen dat jongeren en volwassenen de sigaretten zien als schadelijker en onaantrekkelijker.⁵ **Aanwezigheid van een merknaam en/of logo** op een sigaret kan de sigaret juist aantrekkelijker maken.⁶

De **Wereldgezondheidsorganisatie**⁷ beveelt aan om niet alleen eisen aan de verpakking van tabaksproducten te stellen, maar dergelijke eisen ook aan de tabaksproducten zelf te stellen, zodat ook deze een standaard uiterlijk hebben. In de richtlijnen voor implementatie geeft ze aan dat ook de merknaam en de merkvariant kan dienen als promotie van het product.⁸ Australië, die als eerste land neutrale verpakkingen invoerde, heeft ten aanzien van het uiterlijk van sigaretten bepaald dat er wel een alfanumerieke code op sigaretten mag staan, maar dat die niet mag verwijzen naar of gerelateerd mag zijn aan de merknaam of de merkvariant van de sigaret.⁹

Wij vinden het **noodzakelijk** dat Nederland ook overgaat tot het **verbieden van merknaam en merkvariant op de sigaret**. Wij zijn van mening dat een dergelijke eis onderdeel moet uitmaken van een effectieve, restrictieve uitwerking van deze maatregel. Dan blijven er minder mogelijkheden over om aandacht op de sigaret te vestigen, om daarmee jongeren en andere kwetsbare groepen te verleiden om met roken te beginnen.

⁵ Zie onder meer: Drovandi, A. et al. (2018). A systematic review of smoker and non-smoker perceptions of visually unappealing cigarette sticks. *Tobacco Induced Diseases*; Hoek, J. et al. (2016). Dissuasive cigarette sticks: the next step in standardised ('plain') packaging? *Tob Control*, 15 p. 699-705; Lund, I. & Scheffels, J. (2018). Adolescent perceptions of dissuasive sticks: a web survey among 16–20 year olds in Norway. *BMC Public Health*.

⁶ Borland, R. & Savvas, S. (2013). Effects of stick design features on perceptions of characteristics of cigarettes. *Tobacco Control*.

⁷ WHO (2016). Plain packaging of tobacco products: evidence, design and implementation, p. 23-24; Guidelines for Implementation of Article 13 of the Framework Convention on Tobacco Control, paragraph 17.

⁸ WHO (2016). Plain packaging of tobacco products: evidence, design and implementation, p. 23-24; Guidelines for Implementation of Article 13 of the Framework Convention on Tobacco Control, paragraph 9.

⁹ Zie [tobacco-plain-packaging-cigarettes-and-cigarette-packaging.pdf \(health.gov.au\)](#).

DEEL II – ACHTERGRONDINFORMATIE OVER DE INDIENENDE PARTIJEN

Deze reactie is ingediend namens de volgende **35 organisaties**:

1. **Hartstichting**
2. **KWF Kankerbestrijding**
3. **Longfonds**
4. **Artsenfederatie KNMG**
5. **Bewoners Platform Gein**
6. **Cohesie huisartsenzorg**
7. **Coöperatie Cohesie U.A.**
8. **Elaa**
9. **Gemeente Emmen**
10. **Gemeente Hellendoorn**
11. **GGD Gelderland-Zuid**
12. **GGD Groningen**
13. **GGD Hollands Midden**
14. **GGD Noord-en Oost-Gelderland**
15. **GGD Zaanstreek-Waterland**
16. **Koninklijk Nederlands Korfbal Verbond**
17. **Long Alliantie Nederland**
18. **Longkanker Nederland**
19. **MentorYou**
20. **Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde**
21. **Nederlandse Internisten Vereniging**
22. **Nederlandse Vereniging voor Arbeids- en Bedrijfsgeneeskunde**
23. **OLVG**
24. **Pfizer**
25. **Pharos**
26. **PinK-FOX**
27. **ROC Noorderpoort**
28. **SineFuma**
29. **Stichting Be Aware**
30. **Vereniging voor Verslavingsgeneeskunde Nederland**
31. **Verpleegkundigen & Verzorgenden Nederland**
32. **Verslavingskunde Nederland**
33. **Vincent van Gogh voor GGZ**
34. **Viecuri medisch centrum**
35. **WeQuit**

De deelnemende organisaties zijn partners van de Gezondheidsfondsen voor Rookvrij (voorheen Alliantie Nederland Rookvrij). Samen met een groeiend aantal partijen en individuen zetten deze organisaties zich in voor het laten opgroeien van een Rookvrije Generatie.

De organisaties vinden dat ieder kind het recht heeft om rookvrij op te groeien. Iedere ouder zou de kans moeten krijgen om zijn of haar kind rookvrij op te laten groeien: vrij van blootstelling aan tabaksrook en de verleiding om te gaan roken. De organisaties zijn dan ook blij dat de ambitie om te komen tot een

Rookvrije Generatie een belangrijke doelstelling is geworden in het Nationaal Preventieakkoord. Met het doorvoeren van álle afspraken uit het akkoord, kan een mooie volgende stap gezet worden op weg naar het realiseren van deze doelstelling.

Het belang van een Rookvrije Generatie – en daarmee van het maatregelenpakket uit het Nationaal Preventieakkoord – is groot. Roken is veruit de belangrijkste vermijdbare oorzaak van ziekte en sterfte in Nederland. Jaarlijks overlijden er meer dan 20.000 mensen aan de gevolgen van roken en meerroken. En toch beginnen er iedere week weer honderden kinderen met dagelijks roken. Als zij blijven roken, is de kans dat zij overlijden aan de gevolgen daarvan groter dan 50%.

Bovendien is er in de maatschappij een breed draagvlak voor het beschermen van kinderen tegen de gevaren van roken: **84%** van de Nederlandse volwassenen vindt dat de overheid maatregelen moet nemen om kinderen te beschermen tegen tabaksrook en **83%** vindt dat de overheid maatregelen moet nemen om kinderen te beschermen tegen de verleidingen van tabaksproducten. **80%** is voorstander van maatregelen vanuit de overheid om er voor te zorgen dat jongeren (onder de 18 jaar) niet beginnen met roken.¹⁰

¹⁰ Onderzoek uitgevoerd door Kantar Public in februari 2021, onder 1.067 Nederlanders (van 18 jaar en ouder), in opdracht van Gezondheidsfondsen voor Rookvrij.